

שירות הדוב של הפרקליטות

לאחרונה נתבשרנו כי במהלך הטיעון במשפטו של אולמרט הכיר פרקליט מחוז ירושלים, אלי אברבנאל, בכך שהייתה לעדות המוקדמת של טלנסקי השפעה על סיום תפקידו של אולמרט כראש ממשלה. העובדה שהכרה זו חדרה גם לחוגי הפרקליטות, לא חר שהייתה מובנת לרבים מזה כחמש שנים, מהווה הישג שאין להתעלם ממנו. עם זאת, לא שמעתי שהפרקליטות או היועץ המשפטי לשעבר מוכנים להודות בכך שהייתה זו טעות חמורה לבקש את אותה עדות מוקדמת. הבקשה הוגשה בנוריות מרשימה, עוד לפני שהסתיימה חקירתו של טלנסקי במשטרה (כתב האישום הוגש רק כשנה לאחר מכן).

בהקשר זה אספר מעשה, שניתן למצוא בספרי משלים, על אדם שהתחבר לדוב. השניים עזרו זה לזה ושמוחו זה בזה. באחד הימים שכב האיש לנוח בשרה, והנה הבחין הרוב בזוכב מציק המטייל על פני ידידו. מה עשה? נטל אבן כבדה והיכה בה בכוח על פני הישן ובכך הביא לקיצו. הזוכב, אגב, הצליח להימלט. האמנם יהיו מישוה לבוא בטרוניה כלשהי לדוב, שהרי ידוע כי מלחמה לדוכים בזוכבים מימים ימימה, מה גם שהזוכבים מעירים מחלות וסכנה רבה צפונה בהם.

ראוי גם להצביע על ר"ח ועדת המשפטנים (ועדת אגרנט) בדבר סמכויות היועץ המשפטי לממשלה, הקובע כי: "כאשר המדובר בעשיית פעולת עונשין בעניין שיש לו ערך ביטחוני, נ"י, מדיני או ציבורי... שומה על היועץ המשפטי לשקול תמיד, פן יהיה בפעולה של פתיחת תהליך הפלילי... כדי להזיק יותר לאינטרסים של המדינה מאשר אילולא נעשתה אותה פעולה". שיקול סביר של היועץ המשפטי והפרקליטות חייב היה להביא למסקנה שיש להימנע מההליך של עדות מוקדמת באישום שעדיין לא נולד, וכאשר נולד – זוכה ממנו מר אולמרט. נבחן כעת את המקרה ההיפותטי הבא. נניח שפרקליט נכבד העובר בשירות המדינה מחליט להרצות במכללה אף שלא ניתן

לו האישור הנדרש לשם כך מהגוף הממונה. במהלך הרצאותיו בפני הסטודנטים הוא מתאר את השופטים בלשון שאין בה כדי לחזק את אמון הציבור בבתי המשפט. בכך דומה שניצבת בפני הפרקליטות שאלה: האם מקרה זה מספק הזדמנות נאותה להגיש תביעה לבית המשפט באשמת הפרת אמונים ולנסות להרחיב בדרך זו את תחומיה של עבירת פלאים זו, שכידוע אין לה גבולות, ובכך לקבוע נורמות ראויות בשירות הציבורי, ובוודאי בפרקליטות הנדרשת לשמש דוגמה ומופת לכלל הציבור?

נניח עוד שמתברר שיש קושי. דווקא אותו פרקליט אמור להופיע במשפט חשוב מאין כמותו, והגשת אישום שכזה עלול לה לשבש את עבודת הפרקליטות ולא לפגוע אותה, רחמנא ליצלן, למצוא לו ממלא מקום בין מאות עובדיה. וכעת חידה: כיצד תנהג הפרקליטות והאם תנסה להסדיר את העניין בהליך משמעי בדרך כלשהי שלא תפגע בפרקליט בצורה חמורה יתר על המידה, ותאפשר לו להמשיך בניהולו של אותו תיק חשוב כאילו לא אירע דבר? מובטחני שהקוראים לא יתקשו לנחש את התשובה.

מתברר אפוא שהפלת ראש ממשלה ובעקבות זאת הפלת הממשלה ושיבוש בעבודתה בעיצומה של התקפת טילים על מדינת ישראל במהלך חריג ויוצא דופן, היא עניין שהפרקליטות והיועץ המשפטי הקודם לא יירתעו מפניו, אפילו למען תיק שמצבו עדיין לא ברור, שהתברר כבעייתי ביותר ושהסתיים בזיכוי. לעומת זאת, חשש מפגיעה כלשהי בעבודת הפרקליטות בתיק הנראה לה חשוב הוא עניין שונה לחלוטין. במדינת ישראל צריך לדעת מה חשוב ומה פחות חשוב. ■

מתברר שהפלת ראש ממשלה בעיצומה של התקפת טילים היא עניין שהפרקליטות והיועץ המשפטי הקודם לא יירתעו מפניו, אך חשש מפגיעה בעבודת הפרקליטות הוא עניין שונה לחלוטין

